

Folyóiratunk négy évtizede a geográfia szolgálatában

Jelen összevont füzetünkkel folyóiratunk negyvenedik évfolyamát zárja. Megjelenése egybeesik Intézetünk alapításának 40. évfordulójával. Hiszen a 0115/1951. sz. kormányhatározat megvalósításának egyik megnyilvánulásaként alakult meg az MTA Földrajztudományi Kutatócsoportja.

A negyvenedik évfordulón, 1991. október 15-én Intézeti Tudományos Napot szervezünk, amelyen címszavakban számot adunk a négy évtized fontosabb eredményeiről, de főleg az utóbbi időszak kutatásirányzatairól, az időszerű geográfiai problémákról, vizsgálateredményekről, a jövő újabb feladatairól, várható fejlődési pályáinkról. A széles szakmai közvélemény előtti intézeti bemutatkozásunk írásos összefoglalóját, a tudományos ülés előadásainak anyagát folyóiratunk következő füzetében jelentjük meg.

Itt és most tesszük viszont közzé az elmúlt öt évi (1986-1991) tevékenységünk-ről az MTA számára összeállított beszámolóinkat. Ettől eltekintve jelenlegi összevont számunk tartalma híven tükrözi ama négy évtizedes elvünket és gyakorlatunkat, hogy bár az *Értesítő* az Intézet folyóirata, mindenkor igyekeztünk az egész magyar geográfia tudományos fóruma lenni, helyet adva valamennyi geográfus, sőt nagyon sok rokontudományi szakember tudományterületüket gazdagító kutatáseredményeinek, számos neves külföldi tudós tanulságos megnyilatkozásainak, főként tudományunk fontosabb nemzetközi irányzatainak hazai megismertetése céljából.

Folyóiratunk negyven kötetének tartalma így módon nem csupán Intézetünk tudományos tevékenységét, hanem a magyar és az egyetemes földrajztudomány mindenkor főbb kutatásirányzatait, eredményeit, a mindinkább terebélyesedő nemzetközi együttműködésünket is híven tükrözi.

A hazai eredmények külföldi meg- és elismertetését tanulmányainkhoz csatolt idegen nyelvű összefoglalók, négy idegen nyelven is közölt tartalomjegyzék, esetenként kétnyelvű füzetek szolgálják. Hogy talán nem eredménytelenül, arra többek között a közel 300 példányszámban a világ minden részébe eljutó folyóiratunk és a benne közölt tanulmányaink nemzetközi visszhangja utal.

A nemzetközi kutatásirányzatok, eredmények hazai megismertetését pedig külföldi szerzőink tanulmányain, nemzetközi tudományos tanácskozások anyagainak közlésén, ezekről írt összefoglaló tájékoztatásokon, beszámolókon kívül a nagy számban közzétett recenziók, a kitekintést segítő szemleanyagok segítik. Vita rovatunk kisebb-nagyobb teret biztosított tudományunk mindenkor elvi-módszertani kérdéseinek tisztázásához, a fejlődést biztosítani hivatott problémafelvetésekhez és lehető megoldásukhoz. Krónika rovatunkban az aktuális közérdekű híreken, eseményekről való tudósításokon kívül évtizedek óta közzétesszük intézeti „évi jelentésünket”, rendszeresen informálva olvasóinkat tevékenységünkről, eredményeinkről, problémáinkról.

Folyóiratunk alapítása óta igyekeztünk két, nem mindig automatikusan egybeeső célt szolgálni és érdeket egyeztetni. Egyrészt a kutató specialista szakíróknak közlési lehetőséget biztosítani, másrészt tematikailag minél szélesebb érdeklődési

körü olvasóközönség igényeit kielégíteni. E kettős cél is gyakran sarkallt külső munkatársak, rokontudományi szakemberek foglalkoztatására, szakírói gárdánk soraiba vonására.

Miközben tudományunk legjobbjait tudhattuk szakíró munkatársunknak, a mindenkori kezdő fiatal geográfusok első megnyilatkozásai, szárnypróbálgatásai különös örömmel töltötték el bennünket, a lap gazdáit.

Igyekeztünk nem csupán tükrözni-tükröztetni a kutatások tematikai rendszerét, hanem lehetőségeink határain belül aktuális kutatásokat kezdeményezni, kutatókat aktivizálni. Ezáltal is lehettek folyóiratunk hasábjai nem csak „első kézből” származó kutatáseredmények megjelenési helyei, hanem új kutatási irányzatok, módszerek kibontakozásának, megismertetésének, írásos rögzítésének színterei, miközben igyekeztünk tudományunk fejlődésével összhangban a gyakorlatot, az oktatást, a közművelődést is mindinkább szolgálni.

E sorok írója igazán szerencsésnek mondhatja magát, hogy példátlanul hosszú időn át, alapításától, azaz negyven éve szerkesztője, egy év híján két évtizede főszerkesztője folyóiratunknak, s ebben a megtisztelő, ám rendkívül sok munkát, de még több örömet is nyújtó feladatkörben olyan partnerei voltak, mint a korábbi főszerkesztők: KOCH FERENC (1952-1954), BULLA BÉLA (1955-1962), ENYEDI GYÖRGY (1963-1972) és szerkesztőtársak: ASZTALOS ISTVÁN, SZILÁRD JENŐ, PAPP SÁNDOR, TINER TIBOR, LÓCZY DÉNES. Sokat köszönhet folyóiratunk a közel 3 évtizeden át intézeti igazgató PÉCSI MÁRTONnak, a KERESZTESI ZOLTÁN vezette Kartográfiai Osztályunknak, a népes lektori-fordítói-technikai-kivitelezői munkaközösségnek.

Végül legyen szabad az ötödik évtized küszöbén köszönetet mondani a több mint félezres szerzői gárdának, hálával és kegyelettel emlékezve a közülünk már végleg eltávozottakra, további sikeres közreműködést kérve a még remélhetőleg hosszú időn át tovább is alkotóktól s a fokozatosan aktivizálódó újabb munkatársaktól, a következő nemzedéktől.

Folyóiratunk valamennyi munkatársát, olvasóját tisztelettel és szeretettel köszöntve, sikeres jelent és jövőt kívánva szerkesztőbizottságunk nevében tudományunk további önzetlen szolgálatát ígérhetem.

MAROSI SÁNDOR